

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 9/2010-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. januára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť N. P. a J. B., obaja vo väzbe, zastúpených advokátom JUDr. J. S., T., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Toš 5/2009 a jeho uznesením z 5. októbra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť N. P. a J. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. decembra 2009 doručená sťažnosť N. P. (ďalej aj „sťažovateľ“) a J. B., obaja vo väzbe (ďalej spolu len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. J. S., T., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Toš 5/2009 a jeho uznesením z 5. októbra 2009, ktorým bola zamietnutá ich žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu.

Sťažovatelia uviedli, že obaja boli vzatí do väzby uznesením Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špeciálny súd“) sp. zn. BB Pšv 18/2006 z 27. augusta 2006 z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, N. P. aj z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Súdna väzba začala plynúť podaním obžaloby 8. februára 2008. Špeciálny súd rozsudkom sp. zn. BB 3 T 3/2008 z 24. februára 2009 uznal oboch sťažovateľov vinnými z viacerých trestných činov, za čo im uložil výnimočné tresty odňatia slobody.

Sťažovatelia podali proti odsudzujúcej časti rozsudku odvolanie a ich vec bola predložená najvyššiemu súdu. Sťažovatelia požiadali prostredníctvom svojho obhajcu podaním z 8. septembra 2009 o prepustenie z väzby na slobodu. Svoju žiadosť odôvodnili tým, že o ich väzbe rozhodoval špeciálny súd, ktorý bol fakticky zrušený v dôsledku nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 17/08 z 20. mája 2009 publikovaného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky č. 290/2009 zo 17. júla 2009. Podstatou argumentácie sťažovateľov bolo tvrdenie, že *«„zrušením“ Špeciálneho súdu je aj ich držanie vo väzbe protiústavné, pretože ich vzal do väzby a predlžoval väzbu súd, ktorý nebol zriadený ústavne súladným spôsobom»*. Najvyšší súd žiadosť sťažovateľov napadnutým uznesením zamietol, pričom k ich nosnej argumentácii uviedol, že rozhodnutia špeciálneho súdu o väzbe nie sú protiústavné, aj keď špeciálny súd bol kreovaný v rozpore s ústavou.

Sťažovatelia s týmto rozhodnutím nesúhlasia a namietajú, že *«Úlohou NS SR bolo preskúmať „zákonnosť“ väzby sťažovateľov v tom zmysle, že ich vzal do väzby a predlžoval lehoty trvania väzby ŠS, ktorý bol kreovaný v rozpore s Ústavou SR. ... NS SR nemá právomoc napraviť chybu – protiústavnosť ŠS – a takáto chyba je v takej závažnosti, že je*

potrebné ju napraviť. ... Niet pochýb o tom, že protiústavnosť zriadenia ŠS sa preniesla aj do rozhodnutí, ktoré sudcovia Špeciálneho súdu vydali. K takémuto záveru možno dôjsť racionálnymi a logickými myšlienkovými postupmi.».

Podľa názoru sťažovateľov je rozhodnutie najvyššieho súdu arbitrárne, a preto žiadali, aby ústavný súd vyslovil porušenie označených práv, zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a prikázal v tejto veci opäť konať a rozhodnúť. Sťažovatelia si tiež uplatnili nárok na náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy

podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho prejednávania.

Ústavný súd najskôr skúmal, či sťažnosť má všetky zákonom predpísané náležitosti a či sú splnené aj ostatné podmienky konania.

Oboznámením sa s obsahom spisu vedeného pod sp. zn. III. ÚS 5/2010 ústavný súd zistil, že sťažnosti N. P., ktorá je predmetom tohto konania, predchádzala obsahovo identická sťažnosť z 9. novembra 2009 doručená ústavnému súdu 20. novembra 2009, o ktorej ústavný súd rozhodol uznesením sp. zn. III. ÚS 5/2010 z 20. januára 2010 tak, že ju odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

V konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 5/2010 N. P. namietal porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) a ods. 4 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Toš 5/2009 z 5. októbra 2009 na základe rovnakej argumentácie ako v sťažnosti, ktorá je predmetom tohto konania. Ide teda o obsahovo totožné sťažnosti. Uznesením sp. zn. III. ÚS 5/2010 z 20. januára 2010 ústavný súd sťažnosť odmietol z iného dôvodu, ako pre nesplnenie procesnej podmienky konania, a síce z dôvodu, že ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľom označených práv, reálnosť ktorých by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a teda jeho sťažnosť posúdil ako zjavne neopodstatnenú. Vzhľadom na tieto skutočnosti je potrebné v tomto konaní identickú sťažnosť sťažovateľa odmietnuť pre neprípustnosť podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde.

Preskúmaním časti sťažnosti týkajúcej sa J. B. ústavný súd zistil, že sťažnosť je podaná oneskorene, t. j. po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Sťažovatelia namietajú porušenie svojich základných práv podľa ústavy a listiny a práv podľa dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Toš 5/2009 z 5. októbra 2009, ktorým bola podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietnutá ich žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu. Proti tomuto rozhodnutiu nebola prípustná sťažnosť, a preto sa stalo právoplatným a vykonateľným v zmysle § 184 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku už jeho vydaním.

Podľa judikatúry ústavného súdu pri právoplatnom rozhodnutí podľa Trestného poriadku, ktoré sa sťažovateľovi v odpise doručuje a ktorým mali byť porušené jeho základné práva alebo slobody, je pre začiatok plynutia lehoty dvoch mesiacov podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde rozhodujúce v záujme ochrany sťažovateľa doručenie odpisu tohto rozhodnutia sťažovateľovi, avšak nie jeho právnomu zástupcovi (napr. III. ÚS 90/03, III. ÚS 188/03, III. ÚS 332/04, II. ÚS 0246/06, II. ÚS 288/06).

Podľa zistenia ústavného súdu bolo uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Toš 5/2009 z 5. októbra 2009 doručené obidvom sťažovateľom do Ústavu na výkon väzby K., kde ho prevzali 13. októbra 2009. Ich obhajcovi bolo rozhodnutie doručené 22. októbra 2009, s čím však nemožno spájať žiadne právne účinky pre plynutie lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu. Sťažnosť, ktorú sťažovatelia podali prostredníctvom právneho zástupcu, a teda osoby, u ktorej je predpokladaná znalosť práva vrátane procesnej úpravy konania o sťažnosti pred ústavným súdom, bola podaná na poštovú prepravu 16. decembra 2009, teda po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde nedovoľuje (napr. I. ÚS 235/03, I. ÚS 156/04, II. ÚS 267/04, IV. ÚS 35/04). Nedodržanie lehoty na podanie sťažnosti je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Pretože oneskorené podanie sťažnosti je neodstrániteľným nedostatkom procesnej podmienky v konaní pre ústavným súdom (IV. ÚS 36/03), ústavný súd odmietol sťažnosť vo vzťahu k J. B. podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú. Sťažnosť v časti týkajúcej sa N. P. bola podaná v zákonom ustanovenej lehote (doručená bola 20. novembra 2009), konanie o nej bolo vedené pod sp. zn. III. ÚS 5/2010 a ústavný súd rozhodol o sťažnosti uznesením z 20. januára 2010. Preto bola v tomto konaní opakovaná sťažnosť sťažovateľa (týkajúca sa tej istej veci) odmietnutá ako neprípustná [§ 24 písm. a) zákona o ústavnom súde].

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. januára 2010